

İstanbul, 29 Aralık 2016

2016/1435

GENELGE

No: 36

Konu: Aracı Kurumların Kaldıraçlı İşlemlerle İlgili Olarak Karda ve Zararda Olan Müşteri Hesaplarının Oransal Dağılımı ve İlanına İlişkin Esaslar Hakkında Genelge Hk.

SAYIN ÜYEMİZ,

Birliğimizin 01.07.2016 tarih ve 32 No'lu Genelgesi ile aracı kurumların **kaldıraçlı işlemlerinde**;

- Karda ve zararda olan müşteri hesaplarının oransal dağılımına ilişkin yapılacak hesaplama esaslarına ve duyuruların şekline,
- Birliğe yapılacak bildirimlere,

ilişkin belirlenen usul ve esaslar, Yönetim Kurulumuzun 28.12.2016 tarih ve 310 sayılı toplantısında kabul edilen değişikliklerle güncellenmiştir. Değişiklikleri içeren "*Aracı Kurumların Kaldıraçlı İşlemlerle İlgili Olarak Karda ve Zararda Olan Müşteri Hesaplarının Oransal Dağılımı ve İlanına İlişkin Esaslar Hakkında Genelge*"yi yazımız ekinde gereği için bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

İlkay ARIKAN
Genel Sekreter

Ek: Aracı Kurumların Kaldıraçlı İşlemlerle İlgili Olarak Karda ve Zararda Olan Müşteri Hesaplarının Oransal Dağılımı ve İlanına İlişkin Esaslar Hakkında Genelge

Aracı Kurumların Kaldıraçlı İşlemlerle İlgili Olarak Karda ve Zararda Olan Müşteri Hesaplarının Oransal Dağılımı ve İlanına İlişkin Esaslar Hakkında Genelge¹

1. Amaç ve Kapsam

- (1) Bu Genelge'nin amacı, aracı kurumların kaldıraçlı işlemler ile ilgili olarak internet sitelerinde duyurmak zorunda oldukları karda ve zararda olan müşteri hesaplarının oransal dağılımlarına ilişkin hesaplama esasları ve tüm aracı kurumlarca bu esaslar çerçevesinde standart duyuru şekli ile söz konusu hususların Birliğe bildirimini ile ilgili usul ve esasların belirlenmesidir.
- (2) Bu Genelge, Sermaye Piyasası Kurulu'nun III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'de kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin hükümlere tabi tutulan tüm işlem ve ürünler için uygulanır.

2. Dayanak

- (1) Genelge, Sermaye Piyasası Kurulu'nun III-39.1 sayılı "*Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliği*"nin "*Yatırım kuruluşlarının internet siteleri*" başlıklı 28 inci maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak düzenlenmiştir.

3. Tanımlar

Bu Genelgede geçen;

- (1) Birlik: Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğini,
 - (2) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulu'nu,
 - (3) Üye Yönetim Sistemi" (UYS): Birlik üyeleri tarafından yapılacak bildirimlerin elektronik imzalı olarak gerçekleştirilmesi amacıyla Birlik bünyesinde oluşturulmuş yazılım programını,
 - (4) Varlık (Equity): Hesabın varlık değeri, açık olan pozisyonların anlık piyasa fiyatları ile değerlendirilmesi sonucu oluşan anlık kar ya da zararın da dahil edildiği aktif değerini,
- ifade eder.

4. Karda ve zararda olan müşteri hesaplarının oransal dağılımına ilişkin hesaplama esasları

- (1) Ocak-Mart, Nisan-Haziran, Temmuz-Eylül, Ekim-Aralık dönemleri esas alınmak suretiyle; üçer aylık dönemlerin başlangıç ve bitiş tarihleri (örneğin ilk üç aylık dönem için 01 Ocak – 31 Mart tarih aralığı) bir bütün olarak hesaplamada dikkate alınacaktır. Aylık hesaplama yapılmayacaktır.
- (2) Üçer aylık dönem hesaplamalarında, dönem başında ayın birinci günü saat 00:00:00, dönem sonunda ise ayın son günü saat 23:59:59 itibariyle ilgili pozisyonlar hesaplamaya dahil edilecektir.
- (3) İlgili dönem itibariyle kar/zarar oranı hesaplaması, hesap bazında gerçekleşmiş kar/zarar dikkate alınarak yapılacaktır. Bir müşterinin birden

¹ Birlik Yönetim Kurulu'nun 28.12.2016 tarih ve 310 sayılı kararıyla; Genelge'nin 4 üncü maddesinin üç, dört, yedi, sekiz ve dokuzuncu fıkralarında değişiklik yapılmıştır.

fazla hesabının olması halinde her bir hesap oran hesaplamasında ayrı ayrı dikkate alınacaktır.

- (4) Hesapların kar/zarar durumu; ilgili dönem sonu itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) döviz alış kuru esas alınarak yapılacak hesaplama sonucu belirlenecektir.
- (5) Dönem içinde kapatılan hesaplar da dağılım içerisinde dikkate alınacaktır.
- (6) Hesaplamaya dönem içerisinde kapanan pozisyonlar ile dönem sonu itibarıyla açık olan pozisyonlar dahil edilecektir.
- (7) Karda ve zararda olan müşteri hesapları aşağıdaki yöntemle göre belirlenecektir:

$$K/Z = (\text{Dönem sonu Varlık (equity)} - \text{Dönem başı Varlık (equity)}) - (\text{Dönem içi yatırılan teminat} - \text{Dönem içi çekilen teminat})$$

Döneme (01 Ocak – 31 Mart) ilişkin hesaplama örneğine aşağıda yer verilmiştir.

Müşteri (A)'nın 001 No'lu Hesabının Durumu:

01 Ocak varlık toplamı	: 20.000 USD
31 Mart varlık toplamı	: 65.000 USD
Dönem içi yatırılan teminat	: 90.000 USD
Dönem içi çekilen teminat	: 50.000 USD
Net yatan	: 40.000 USD

$$\begin{aligned} \text{Kar/Zarar} &= (65.000 - 20.000) - (90.000 - 50.000) \\ &= 45.000 - 40.000 \\ &= 5.000 \text{ USD} \end{aligned}$$

Müşteri (A)'nın 001 No'lu Hesabı, bu dönem içerisinde 5.000 USD kar etmiştir. Bu hesap, oran hesaplamasında, karda olan 1 (bir) hesap olarak dikkate alınacaktır. Müşteri (A)'nın 002 No'lu başka bir hesabı olması halinde, yukarıdaki örneğe göre bu hesap için de ayrıca kar/zarar hesaplaması yapılacak ve kar/zarar durumuna göre oran hesaplamasında ayrı bir hesap olarak dikkate alınacaktır.

- (8) Karda ve zararda olan müşteri hesaplarının oransal dağılımı yukarıda örneği verilen hesaplama göre tespit edilecektir. Oransal dağılımın tespitinde, karda ve zararda olan hesap adetleri dikkate alınacaktır. Oransal dağılımın hesabında, kar ve zarar büyüklüklerinin bir önemi bulunmamaktadır.
- (9) İlgili dönemde kar ve zararı olmayan hesap, oranlamaya dahil edilmeyecektir.

5. Karda ve zararda müşteri hesaplarının oransal dağılımının internet sitesinde duyurulmasına ilişkin esaslar

- (1) Aracı Kurumlar, karda ve zararda müşteri hesaplarının oransal dağılımını üçer aylık dönemlerin bitimini takip eden iki iş günü içinde internet

sitesinde duyurmakla ve bir sonraki dönem dağılımı ilan edilene kadar muhafaza etmekle yükümlüdür.

- (2) Aracı kurumların bu Genelge kapsamında gerçekleştirecekleri duyurunun, işlemlerin gerçekleştirildiği anasayfa üzerindeki ana işlem menüsünün en sol köşesinde menünün ilk elemanı/başlığı olarak yer alması, "Zarar Olasılığınız" şeklinde isimlendirilmesi ve hesap açılışı, hesap erişimi gibi başlıkların hemen bu başlığın yanında aynı yazı büyüklüğü ve karakteri ile yer alması zorunludur.
- (3) "Karda/Zararda Hesap Oranları Tablosu" olarak isimlendirilecek oransal dağılım, "Zarar Olasılığınız" menüsünün ilk sekmesinde yer alacaktır.
- (4) Karda ve zararda müşteri hesaplarının oransal dağılımı aşağıdaki tablo formatı kullanılmak suretiyle duyurulacaktır.

..... yılı - .. Çeyrek Sonuçları	
Karda Olan Hesapların Oransal Dağılımı	Zararda Olan Hesapların Oransal Dağılımı
% --	% --

6. Birliğe Yapılacak Bildirimlere İlişkin Usul ve Esaslar

- (1) Aracı Kurumlar, karda ve zararda müşteri hesaplarının oransal dağılımını, kendi internet sitelerindeki duyurusuyla eş zamanlı olarak "Üye Yönetim Sistemi" (UYS) üzerinden Birliğe elektronik imzalı olarak bildirmek zorundadır.
- (2) Bildirimler, ÜYS üzerinden ilgili bildirimlere veri girişi yapılarak ve talep edilmesi halinde ek dosyalar eklenerek gerçekleştirilecek olup, ÜYS haricinde herhangi bir kaynaktan (yazılı, posta, faks, e-posta, telefon) bildirim kabul edilmeyecektir.
- (3) Birliğe yapılacak bildirimlerin tam, doğru, yeterli ve güncel bilgileri içermesinden aracı kurumlar sorumludur. Bildirim yükümlülüklerinin üyelerimizce süresinde tam ve doğru bir şekilde yerine getirilmemesinin, Kurul'un ilgi tebliğlerine aykırılık oluşturabileceği göz önünde bulundurularak bu konuda üyelerimizce azami özenin gösterilmesi gerekmektedir.

7. Birlik İnternet Sitesinde Yapılacak Duyurular

- (1) Aracı kurumlar tarafından bu Genelge kapsamında Birliğe yapılan bildirimler, ilgili dönem itibarıyla Birliğin www.tspb.org.tr adresli internet sitesinde, Birliğe iletildiği şekilde, aracı kurum unvanları ile birlikte topluca ilan edilir ve bir sonraki döneme kadar yayımlanır.
- (2) Birliğe yapılacak bildirimlerin, bildirimi gönderen aracı kurum tarafından, Birlik internet sitesinde sorunsuz olarak yayınlanıp yayınlanmadığı kontrol edilir. Kontrol sonrasında bildirim kısmen ya da tamamen Birlik internet sitesinden görüntülenemediğinin tespiti halinde Birlik ile irtibata geçilir.
- (3) Birlik internet sitesinde ilan edilen bilgilerin içeriğinin Birlik tarafından incelendiği, teyid ya da tekeffül edildiği anlamına gelmeyeceği gibi, hesap

açılması ve/veya işlem yapılması yönünde bir aracı kuruma yönelik bir tavsiye olarak da kabul edilemez.

(4) Birlik internet sitesinde ilan edilen bilgiler bir aracı kurumu öne çıkaracak şekilde reklam amacıyla kullanılamaz.

8. Yürütme

(1) Bu Genelge hükümlerini Birlik yürütür.

9. Yürürlük

(1) Bu Genelge yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.